

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Provincia Toletana.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67086](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67086)

P R O V I N C I A

T O L E T A N A .

OMPLEXA EST Domici-
 lijs quattuordecim socios quin-
 gentos vigintiunum. in Toleta-
 na Professoru Domo quinqu-
 ginta septem: in Collegio Com-
 plutensi duos supra centum: in
 Madridiensi sexaginta unum: in Toletano quat-
 tuordecim: in Ocaniensi viginti septem: unde-
 viginti in Conchensi: septemdecim in Talabri-
 censi: in Placentino undetriginta: in Securi-
 tano quattuordecim: in Villaregiensi Domo
 Probationis septuaginta: in Collegio Murcien-
 si quinquaginta: in Huetensi undeviginti: in
 Bellomontensi vigintitres: in Carauacensi vi-
 ginti. Naturæ concessere quindecim. Auxere
 Societatem tres ac triginta.

D O M V S P R O F E S S A T O L E T A N A .

E Q V A T T V O R, qui e vita cessere, vnus
 fuit Pater Alphonfus Deza, qui cum quin-
 que fere annos, auctoritate magis quam impe-
 rio, Domui præfuisset, grauissimo correptus
 morbo, paucos dies decubuit, et occubuit. ne-
 scias maior ne cura ciuitatem, nostrosque, eo
 ægrotante, an mortuo, dolor incesserit: fuit e-

nimis, cuius et vitam amor, et mortem luctus
 communis, insignem fecere. Ceterum ad no-
 stram ædem magnus pœnitentium concursus,
 vt diebus celeberrimis communicent ad duo
 millia. Vt in frequenti vrbe, euocamur ad æ-
 grotos quotidie. Nullus est deinde carcer, nul-
 la puerorum schola, nullum nosocomium, quo
 non sæpius hebdomada nostri subsidio mittan-
 tur. adiuti etiam qui agebantur ad supplicium.
 in præcipuis cœnobijs virginum cohortatio-
 nes habitæ: et earum confessiones exceptæ.
 Doctrina Christiana sollemni more decanta-
 tur: explicatur pueris adultisque, diebus Do-
 minicis, in platea perampla: ad extremum ad-
 hibetur concio cum ingenti vtilitate. Toto e-
 tiam fere anno, sex e nostris sacerdotes obie-
 runt diœcesim, cum labore peræque ac fructu.
 At in vrbe actum de remittendis iniurijs, de
 abigendis pellicibus, de vitijs exterminandis,
 adiutus sæpe diuini verbi pabulo, auditusque
 cœtus mulierum, quæ se emerferunt e gurgite
 libidinum. Pium Sodalitium, quod proxime
 diximus excitatum vtilitati eorum qui in car-
 cere attrinentur, quotidie et virorum numero,
 et magnitudine operum augefcit. hi super ce-
 tera id sibi studio ducunt, vt diebus festis ho-
 mines egentes ac fordidos adducant ad rem
 diuinam audiendam, quod alioqui facturi non
 videbantur. Alterum, virorum principum,
 et opulentorum Sodalitium non minus vtile,
 aliquo-

aliquorum obitu elanguerat: huius illud erat propositum, vt in peruigilijs Christi nascentis, et existentis ab inferis, obæratu nexique, re cum creditoribus composita, dissoluerentur: sed vnus e nostris oratio effecit, vt restitueretur opus inceptum ad gloriam Dei: atque hoc ipso anno omnes debitores, cum satis esset factum eorum æri alieno, e vinculis emissi. qua in re non parum enituit benignitas Cardinalis Toletani. Dux Feriæ in nobis amandis fouendisque antiquum suum obtinet. is obiturus oppida ditionis suæ, vnum e nostris habere voluit comitem viæ, et socium laborum, in ijs quæ pertinent ad officium Christianum: nec consilium illius vanum, aut nostri sacerdotis opera inutilis fuit. Ex hac Domo, quod factum est quinque annis continuis, itum Quadragesima ad Pontem Archiepiscopi (oppidum est huius diœceseos) omnesque ad cælestem mensam rite præparati, et ad mutuam concordiam multum adducti.

COMPLVTENSE COLLEGIVM.

E CENTVM VIGINTI duobus, qui fructuose exerciti commentationibus Patris Nostri Ignatij, summæ spei adolescentes viginti sex in Societatem nostram adscripti. De publicis custodijs verbo instructis, confessione purgatis, menstruo conuiuio reffectis: de

iisdem fere muneribus erga pauperes in xenodochijs, de doctrina Christiana, vicatim pagatimque tradita, de exercitationibus litterarijs, de ceteris denique officijs nostri ordinis, quæ dici possent, sunt cum annis superioribus communia. huic proprium, quod, vbi auditum est de obitu Patris Alphonsi Dezæ, qui multos iam annos sacram Theologiam in hac florentissima Academia summa cum laude docuerat, tanto cupido cepit omnes religiosorum ordines celebrandi eius exequias, vt communi parenti parentare velle viderentur. præ ceteris extitit studium Academiæ: nam et decreuit honorem patri amplissimum, et edixit omnibus, quos habet subiectos, contra iurisiurandi formulam commissurum, quicumque faciendo funeri non interesset. igitur conuenere in nostrum templum, qui dabant operam litteris, ex omni atate atque ordine, quanta non alias multitudo, et ipse Gymnasiarcha stipatus nobili Professorum et Collegarum corona, tantum cum pompa, et significatione maiestatis, vt religiosum licet hominem, et absentem mortuum, profecuti sint ijs sollempnibus pietatis, quæ tantum debentur extinctis in ipso munere docendi. Sed memoria Patris Alphonsi, vsque in antiquorum ingeniorum comparationem euecti, constituebat illum præsentem ante oculos omnium, et ius fasque videbatur cunctis, vt lacrimis non minus, quam laudibus debitis desiderium

rium

rium commune testarentur . Sed a pompa vocor ad pompam , a tristi ac funebri , ad festam lætamque : ad eam , qua Sancti Didaci circumlata reliquix celebri spectaculo . Ornata erat vrbs tota ad imaginem templi , semper quidem et alias frequens , eo autem die ita referta omni hominum genere , e locis circumiacentibus , vt vix capere posset . qua ferebantur reliquix , spectacula multa , ac subita meniana erant edita , sedes nobilium : nec minus disposita altaria per vias , pulcherrimo ornatu , vbi intet quiescerent , qui ferebant . auxit venerationem diei pompæque Philippus rex , cum filiis , et sorore Augusta : erat ipse cum suis in tabulato præcelso , contra altare , materia pretiosum , et lucens face plurima , quod struxerant nostri : qua longe porrigebatur paries , vestiebatur regali peripetasmate , super quod extensa carmina multigena , argumentum rei , et legentium oblectamentum . Congregatio Deiparæ constituta anno superiore in Collegio nostro , in dies fit melior atque auctior : aucta etiam nostra domus , et supellex templi , atque ædificatio suburbana . sed hæc omitti possunt : illa non debent , quæ effecta , cum Dei auxilio , in excursionem frequenti ad oppida vicina : quamquam hæc quoque cum modo . Confaburo vrbs est Carpitanorum peruetus et clara , beatum Gregorium Ostiensem Episcopum , cuius viuentis mortuique experta est sæpe patrociniū , tutela-

telarem habet : ipsius die anniuersario vocatus est vnus e nostris ad concionandum, tanto concursu hominum, vt cum intra templum, capax licet et amplum, plurimi non admitterentur, suggestu posito in limine concionari debuerit : et securus tantus animorum motus, vt sacerdotem cuperent apud se versari ad aliquot menses: verum discedendi necessitas vrgebat. Pridie Ascensionis Dominicæ ad oppidum venit, Manzanares vulgo appellant : erat in hoc oppido, cum curiales dissiderent a curione, a clericis monachi, optimates a popularibus, tanta animorum voluntatumque distractio, vt discordantibus membris, nihil aliud timeres nisi corporis interitum. triduum hic posuit pater, et adiuuante Deo auctore pacis, flexit omnes ad concordiam : atque ex mutuo nexu diuersitatis effecit complexum insolubile. Hinc profectus in alterum oppidum (Vallem rupium indigitant) comiter et officiose admodum exceptus est. et propius aberat dies Pentecostes: verum, tantum tenebat oppidanos desiderium audiendæ concionis, vt feria quinta priore, fuerit habenda, tanto in hominum coetu ac silentio, vt nec similem vmquam attentionem concionator, nec populus ipse viderit frequetiam. par extitit fructus. Confirmatum Sodalitium, institutum anno, ab eodem sacerdote, et Mariæ Virgini sacrum. sodalium porro munus est intendere animum in salutem proximorum, propria

pria non neglecta. multorum præterea amicitia reconciliata bono publico: et aliquot mulieres ita conuersæ ad pudorem, deserta nequitia, in qua diu habitauerant, vt admirabile sit, quantum lumen virtutum ex illis tenebris enituerit. Cum sesquimensis in hoc oppido noster esset commoratus, Almagrum se contulit. Almagrum oppidum est Oretanorum, frequentia ciuium, et soli vbertate inclytum, et caput militiæ Calatrauensis: hic quotidie sermo habitus ad populum: bis hebdomada explicatæ quæstiones de officijs Christianis: diebus festis tradita capita diuinæ legis, alliciente cantu. instituta piorum Sodalitas, cui a præcipua Christi corporis veneratione cognomen est: eius cura menstrua Octouirum est, quattuor e Clero, totidem e plebe: nec credibile quanta fuerit omnium lætitia, quo primum die indicta supplicatio nouæ Congregationis. Narrari hic de excursionibus alijs eiusdem sacerdotis, complura possent. sed nos breuitatem sequimur, perstringentes fere communia, sed tamen necessaria non omittentes.

MADRIENSE COLLEGIUM
et Ocaniense.

MADRIDII habitæ conciones in sacello regio, sacrarumque cœnobia virginum

ginum nudis pedibus incedentium (vbi Maximiliani foror Augusta) et nostro in templo, alijs denique locis, quo nostri vocantur: nec verbum vacuum reuertit ad dominum. vitæ emendatio in multis, generalis etiam confessio, et frequens Eucharistiæ perceptio, secuta est. mulierculæ aliquot meretricium cum cœnobio matrimoniove mutarunt. reliqua cum alijs annis communia.

A T O C A N I A E sacerdotis cuiusdam in adiuuandis proximis virtutis indefessæ, funus quam maxime potuit popularibus studijs concelebratum est. Domi forisque conciones frugiferæ. institutione fidei, præeunte cantu, et præmio consequente, formati pueri rudesque in foro frequenti. virgines multæ angustias cœnobij opulento coniugio præoptarunt. Puerorum virtus nostris magistris adolescit. auxit cupiditatem discendi elegans drama splendidumque, datum per eos in publico, magna spectantium gratulatione. Regiæ Angelorum Sodalitia duo, virorum, adolescentiumque, et studio et numero crescunt. De adolescentibus hoc addam: lætum esse ciuibus, gratumque, cum matutinis sacris ad ostensionem sacrosanctæ hostiæ, calicisque salutaris, nudato capite, reiectoque pallio, expediti extollunt accensas faces, in morem regiæ cohortis: ex his nonnulli in varios religiosorum ordines se contulerunt. Conuictorum, quorum domicilium adiunctum
ædibus

ædibus nostris, minor quidem frequentia hoc anno, sed maior industria fuit. Adulta æstate, nostrorum Seminarium qui in Prouincia ad humanitatem informantur, in hoc Collegium translatum est: atque eorum profectus expectationi respondet. Ceterum, quoniam Ocania cingitur quasi corona nobilium oppidorum, missi frequenter nostri in paratum agrum et fertilem, diuini verbi semina iecerunt.

COLLEGIUM MVRCIENSIS E
et Carauacense.

IN MVRCIENSI Collegio placuit figi domicilium Theologorum. et iam sedecim censentur. nec deseruntur studia Latinæ linguæ. Bacchanalibus data est Tragœdia apparatus et magnifica, beatæ Ursulæ, et sociarum undecies mille: sub idem tempus, vnus ex illis virginibus caput in templo nostro collocatum. Sacrum instrumentum auctum: et spes est Collegij rerum meliorum: nunc enim premitur ære alieno. Cum inimicis in gratiam, et cum Deo, nostris adnitētibus, rediere nonnulli. admirabile spectaculum præbuere duo facinorosi homines damnati ad mortem: ij vsi consilio auxilioque nostrorum, tanta lacrimarum vi, propter recordationem Dei offensi, tanta rursus lætitia, propter debitam scelerum pœnam imminentem, gradiebantur ad
suppli-

supplicium, vt alacritate subeundæ pœnæ voluntariam pœnitentiam testarentur. Piorum cœtus, in procuratione xenodochij et carceris suscepta vtiliter perseuerat, eamque ad rem vtitur ope nostrorum. singulis mensibus nexi confessione purgantur, recreanturque Angelorum pane, mox etiam conuiuio frugali.

CARAVACAË in erudienda iuuentute, pueritia instituenda, audiendis, adiuuandisque ægrotis, obeundis pagis, opera fructuose impensa.

BELLOMONTENSE COLLEGIUM.

SCHOLAE QUATTVOR, discipuli amplius sexcenti, plures futuri, si aut annonæ, aut disciplina nostrorum laxior fuisset: at nostri instituti est, vt non numerentur auditores, sed æstimentur: pluris enim est paucitas astricta legibus, quam multitudo licentia impunita. Et huius tamen paucitatis non exiguus fructus. Existit ex ea Sodalitium Deiparæ, religiosorum rudimentum hominum, siue incrementum. Præpositus quidem Franciscanæ Prouinciæ Seminarium suum appellat gymnasium nostrum: e quo, vno anno, accepit adulescentes viginti: vnus in Societatem adscriptus: nec defunt alij qui eodem desiderio tenentur. Ceterum reliquo etiam oppido opera data: octo sacerdotes destinati audiendis confessionibus.

si quis

confessio-

fectionibus Quādragesima : ex his vnus totius
vitæ sexaginta amplius accepit. de fructu om-
nium, etiam me tacente iudicari potest. Lu-
panar, magna pernicies oppido non ita ma-
gno, nostrorum admonitu sublatum, difficili
admodum principio, sed non improspere fine.
custodiæ quorundā beneficio subleuata: adiuti
suspēdiarij subsidio solatioque nostrorum. Cū
omnia fluerent ex sententia, mors intercessit
Dominæ Franciscæ Pontix a Leone fundatri-
cis nostræ, quæ illustri loco nata, virtutū expe-
rimentis, et nobilitatem generis, et infirmita-
tem sexus, supergressa est. omnes illa procos
exosa, propter Christi amorem, virginitatem
seruauit: tantaque patientia, et robore mentis,
vix intermittentes languores corporis, et an-
gones animi tulit, vt admirationi esset. mortua
est cum annum ageret trigesimum: reliquit no-
bis annum censum aureum millenum, oliueta
præterea duo, et tria vineta non inculta, atque
in his fundum ornatum instructumque, cuius
supellex, etiam soluto ære alieno, mille aureis
æstimatur. funere magnifico eius corpus ela-
tum sepultumque est, vniuerso ducente Clero
cum precibus, Belloque montensi Senatu, et po-
pulo, non sine lacrimis persequēte. Nouem dia-
les fuerunt exequiæ, et per dies singulos con-
cilio in nostro templo, honori mortuæ: nec ma-
gis solatio superstitem, quam æmulationi po-
sterorum: eius enim exemplum secuta alia no-
bilis

bilis virgo, post suam, ac sororis mortem; legavit magnam pecuniam alendis adolescentibus, qui dare operam litteris paupertate prohibentur.

COLLEGIUM HVETENSE.

INEVNTI IVLIO sex e nostris ad animarum messem profecti, suos manipulos retulerunt. Sedatae lites, odia composita, plebs rusticana Christianis initijs instructa. Quodam in oppido vir accepta alapa ita exarserat, ut dictitaret iracundiam non nisi sanguine posse restringi: at eam sacerdos molli sermone ita infregit, ut ipsemet ultro accideret ad illius pedes, cuius ultionem meditabatur. In altero vir reductus in gratiam cum Parocho, a quo periculose dissidebat. Rurfus in alio vnus erat ita infestus infensusque Curioni, ut pestifero mendacio accusaret illum violatae confessionis: atque id eo animo, ut eius exemplo ceteri a confitendo deterrerentur. hunc quoque ita placavit Deus, vno e nostris interprete, ut petierit veniam multis praesentibus: et retractatio criminis in satisfactionem cesserit. Vxores duxerant duo inuitis parentibus, propterque eam causam inter illos irae ac rixae: sed hi etiam nostrorum opera reconciliati. Mitigatus similiter sacerdos, qui vnum iam annum cum quodam e ciuibus gerebat inimicitias plusquam

quam ciuiles. Ceterum, vt aliquid de vrbe ipsa. Scholastici omnino quadringenti, pluris fructu, quam numero faciendi. incunte anno recitata oratio perelegans ad eos excitandos, ex eunte, data comœdia, admirabili artificio, augendæ pietatis. Instituta etiam Congregatio sacerdotum magno delectu: ex ea speratur fructus, si ad Romanã aggregetur præcipue, quod flagrante studio contendit.

SECVRITANVM, PLACENTINVM,
Talabricense, Collegia.

EX SECVRITANO egressi focij in vicinos pagos: et fuit pretium egressus. In quodam oppido constituta Sodalitas, cuius cura et industria in Eucharistiæ cultu. primarij duo viri discordes pacificati.

NEC MINVS laboratum in Placentino. Dum excurrunt nostri, mulieri, quæ voluntaria morte subtrahere se properabat atrocitati mariti, persuasere, vt retineret vitam, seseque cum illo reconciliaret. Duo item, priuata odia, e quibus magni tumultus metuebantur, publicis vtilitatibus remisere. quod et impetratum a duobus alijs paribus, eodem euentu.

TALABRICAE grauis peste, et contagione annus, morbo nostros affecit, eisdemque materiam attulit opis afferendæ laborantibus. et vtroque tempore eorum religio spectata est, Ter ad varia loca sacerdotes dimissi, ad ea

Z

præ-

præsertim, quæ hæctenus inculta: et spem afferre
leges vberissimi prouentus: ea ne luxuriet, tem-
pestiua repetitione prouidendum est.

COLLEGIVM TOLETANVM, ET
reliqua.

IN TOLETANO Collegio Scholastico-
rum disciplina et pietas efflorescit: multi se
in portum religionis contulerunt, ventos alij
ferentes expectant. itum frequenter a nostris
ad ægrotos, in publico valetudinario, domive
decumbentes. cum sacerdos egressus esset do-
mo, causa negotiorum, euocatus repente est
ad hominem moribūdum, quem vox sensusque
defecerat. dat se ipse in preces, Deum orat tan-
tis per ad se redeat ægrotus, dum prospiciat a-
nimæ. exauditus est. experrectus æger mun-
uit se Ecclesiastico omni instrumento, demum
placidissime obdormijt. Sodalitium beatissi-
mæ Virginis, quod pæne consenuerat, instau-
ratum est vnius e nostris concionatoris indu-
stria, tam lætis incrementis, vt fere præstiterit
exaruisse, quo tam feliciter reuiresceret. habi-
ta est eo die opportuna concio in templo, cui-
us parietes decorabantur carmine, sericoque
apparatu pulcherrimo.

CONCHENSE COLLEGIVM tum
domi erudienda pueritia litteris, Christianis-
que elementis: quod fit læta ciuitate, celebra-
que pompa: et quattuor mulierculis e turpiore

vita

vita collectitia stipe honeste collocandis (vt duo aureorum millia dominis restituta, aliaque similia, mittantur) tum etiam foris, non inutiliter laborauit. In Celtiberiæ finibus populi sunt, re non multum ab nomine abludente, Infatuatos appellant. ita locorum asperitas hominum quoque ingenia efferauit. rarus apud eos sacerdos: religiosorum ordo fere nullus: ignotum omnino nomen Societatis. rogante Episcopo Conchenfi, ad cuius procuracionem pertinēt, duo e nostris eo destinati, alloquio cōgressuque, cum partem temporis nullam ab ijs adiuuandis sibi vacare paterētur, breui ita profecerunt, vt ex feris immanibusque mites redderint ac mansuetos. Igitur auditæ conciones: auide cōfessio vsurpata: percepta religiose Eucharistia a multis: nec quicquam sine lacrimis: grates quippe agebant Deo, cuius beneficio tãquam emersi e tenebris illata luce lætabantur.

VILLA REGIA Tyrones informat, perficit veteranos: vtrumque magna diligentia: frequenti enim exercitatione non languescunt otio, et comparant se ad assiduos labores in vinea Domini tolerandos. Schola puerorum et vtilitate crescit, et numero. Vocamur etiam ad oppida vicina, non sine fructu. Ceterum Fundatrix nostra adhuc superstes, aucta re domestica domoque, cumulauit suam erga nos beneficentiam. nostrum est gratias illi apud Deū agere, et fateri beneficia, quæ accepimus.